
Kyrkomötet Organisationsutskottets betänkande 2011:1

Vissa ändringar i kyrkoordningens bestämmelser om direkta val

---

Sammanfattning

I detta betänkande behandlas kyrkostyrelsens skrivelse 2011:3. Utskottet föreslår ändringar i flera bestämmelser i kyrkoordningen om de direkta valen. Ändringarna är i huvudsak baserade på erfarenheter från det senaste valet.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att anta utskottets förslag till ändringar i 3, 4, 7, 33 samt 38 kap. kyrkoordningen, enligt *bilaga 1*.

Skrivelsens förslag

Kyrkostyrelsens skrivelse 2011:3 Ändringar i kyrkoordningen – försöksordning, valfrågor m.m.

Kyrkomötet beslutar att anta kyrkostyrelsens förslag till ändringar i 3, 4, 7, 33 samt 38 kap. kyrkoordningen.

Yttrande från andra utskott

Kyrkorättsutskottet (Kr 2011:5y) har yttrat sig över kyrkostyrelsens förslag till ändringar i kyrkoordningen i *bilaga 2*.

Bakgrund

I skrivelsen behandlas ändringar i flera av kyrkoordningens bestämmelser om direkta val.

Enhetliga bestämmelser om när vissa beslut ska anmälas

Kyrkostyrelsen föreslår att det ska finnas enhetliga bestämmelser om när beslut beträffande olika lokala beslutande organ ska ha anmälts till stiftsstyrelsen för att gälla vid kommande kyrkoval. Man menar att det så långt det är möjligt bör finnas enhetliga bestämmelser om när beslut avseende de lokala beslutande organen ska ha anmälts till stiftsstyrelsen för att gälla vid kommande kyrkoval. Detta inte minst för att förenkla informationen till dem som lokalt har att fatta beslut bör samma tidsgräns gälla för de olika beslut som kan fattas i församlingar och samfälligheter.

Antal ersättare i samfällda kyrkofullmäktige

Kyrkostyrelsen föreslår att antalet ersättare i samfällda kyrkofullmäktige ska utgöra en viss andel, dock högst hälften, av det antal platser som varje nomineringsgrupp får i samfällda kyrkofullmäktige. Det ska alltid utses minst två ersättare från varje nomineringsgrupp som har något mandat.

Vid 2007 års kyrkomöte beslutades att det skulle utses lika många ersättare som ledamöter i samfällda kyrkofullmäktige. Bakgrunden till denna ändring var att den s.k. Demokratiutredningen i betänkandet *Välja med förtroende* (Svenska kyrkans utredningar 2006:2) föreslog att det skulle vara indirekta val till samfällda kyrkofullmäktige. Kyrkostyrelsen föreslog också indirekta val till samfälligheternas beslutande organ. Kyrkomötet beslutade dock att det även i framtiden skulle vara direkta val på samfällighetsnivå. Den föreslagna regeln om ersättare kvarstod dock i kyrkomötets beslut och därigenom kom samfällda kyrkofullmäktige vid kyrkovalet 2009 att avvika från reglerna som gäller de andra beslutande organen på lokal och regional nivå, alltså kyrkofullmäktige, direktvalt kyrkoråd, samfällda kyrkofullmäktige och stiftsfullmäktige. Där gällde även fortsättningsvis att antalet ersättare ska utgöra en viss andel, dock högst hälften, av antalet ledamöter som nomineringsgruppen fick i valet. En regel gäller även att det från varje nomineringsgrupp, oavsett antalet ledamöter, skulle utses minst två ersättare.

Beslutet fick tydliga konsekvenser i kyrkovalet 2009 då nomineringsgrupperna behövde anmäla en stor mängd kandidater för att åtminstone ha tillräckligt många kandidater för att kunna besätta alla ledamöts- och ersättaruppdrag.

Utifrån erfarenheterna vid 2009 års kyrkoval och med hänsyn till att bestämmelserna om olika direkta val anser kyrkostyrelsen att reglerna ska vara så likartade som möjligt om det inte finns särskilda skäl. Därför föreslås en återgång till tidigare bestämmelser om antal ersättare i samfällda kyrkofullmäktige. Ändringen innebär att 38 kap. 68 §, med bestämmelser om hur ersättare utses i samfällda kyrkofullmäktige, behöver återinföras i kyrkoordningen.

Inskränkt valbarhet i stiftsfullmäktige

Kyrkostyrelsen föreslår att stiftsfullmäktige får besluta att valbarheten ska vara inskränkt till valkretsen vid val till stiftsfullmäktige.

2008 års kyrkomöte uppdrog åt kyrkostyrelsen att till kyrkomötet 2009 lägga fram förslag om ändring i kyrkoordningen så att valbarheten skulle vara inskränkt till valkretsen vid val till stiftsfullmäktige. Detta skedde. Kyrkorättsutskottet noterade dock under beredningen att det under remissbehandlingen och i kyrkostyrelsens skrivelse hade framförts att det kunde finnas skäl för en lösning där det kunde lämnas till stiftet att göra egna bedömningar om man önskar införa inskränkt valbarhet vid val till stiftsfullmäktige. 2009 års kyrkomöte gav mot denna bakgrund ett uppdrag till kyrkostyrelsen att på nytt bereda frågan om inskränkt valbarhet vid val till stiftsfullmäktige.

Indelning i valdistrikt

Kyrkostyrelsen föreslår att stiftsstyrelsen även fortsättningsvis får besluta om indelning av en församling i flera valdistrikt. Reglerna föreslås dock ändras så att ett sådant beslut gäller tills vidare men upphör att gälla vid ändring i församlingsindelningen eller om stiftsstyrelsen av annat skäl beslutar att upphäva eller ändra indelningen.

Enligt 38 kap. 20 § är varje församling ett valdistrikt. En församling kan dock indelas i flera valdistrikt. Beslut om indelning i valdistrikt fattas av stiftsstyrelsen efter samråd med valnämnden. För varje valdistrikt ska det finnas en vallokal som

ska hållas öppen på valdagen. Indelning i valdistrikt görs för att säkerställa att inte alltför många väljare ska rösta i samma vallokal.

O 2011:1

Kandidatanmälningar

Kyrkostyrelsen föreslår att ansökningar om registrering av en gruppbezeichnung och anmälan av kandidater ska vara inkomna den 15 april i stället för den 15 maj under valåret. Detta görs för att skapa rimligare tidsutrymme för arbetet med kandidatanmälningar.

Vidare föreslår kyrkostyrelsen att ett förtydligande görs av bestämmelserna om när en registrerad nomineringsgrupp ska avregistreras.

Avregistrering av nomineringsgrupp

Kyrkostyrelsen föreslår att det ska anges i kyrkoordningen att en nomineringsgrupp ska strykas ur registret över nomineringsgrupper om den inte har anmält kandidater vid något val för två ordinarie val i följd.

Tidpunkt för avstämning av röstlängden

Kyrkostyrelsen föreslår att tiden för när avstämningen ska göras för uppgifterna i röstlängden ändras från 30 till 45 dagar före den ordinarie valdagen. I konsekvens med detta ändras också bestämmelsen om rättelse i röstlängden.

I 38 kap. 37 § i kyrkoordningen anges att kyrkostyrelsen ska upprätta en röstlängd för varje valdistrikt med dem som har rösträtt vid valen. Till grund för röstlängden ska ligga de uppgifter om röstberättigade som gäller 30 dagar före valdagen. Kyrkostyrelsen konstateras att tiden är mycket knapp mellan datum för uttag av uppgifter från medlemsregistret och datum för när röstkorten ska vara väljarna tillhanda. Tidspressen är större än vad som gäller i de allmänna valen och ordningen innebär ökade kostnader hos de IT-leverantörer som används i valet, ökade personalkostnader hos Svenska kyrkan och att det finns ett mycket begränsat urval av tryckerier som klarar av att trycka röstkorten på den korta tid som står till förfogande. För att öka säkerheten och minska kostnaderna menar kyrkostyrelsen att tiden mellan uttaget i 38 kap. 37 § och det datum när röstkorten ska vara framme enligt 38 kap. 39 § bör öka.

Vittne vid brevröstning

Kyrkostyrelsen föreslår att det enda krav som ska gälla för någon att vara vittne vid brevröstning ska vara att hon eller han har fyllt 18 år. Därmed överensstämmer reglerna med de som gäller vid allmänna val enligt vallagen. Där saknas numera regler om att nära anhöriga inte får vara vittnen.

Utskottets överväganden

Vissa ändringar i kyrkoordningens bestämmelser om direkta val

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att anta Kyrkostyrelsens förslag till ändringar i 3, 4, 7, 33 samt 38 kap. kyrkoordningen.
--

Utskottet anser att kyrkostyrelsens förslag till ändringar i form av förtydliganden och justeringar i bestämmelserna om direkta val är väl avvägda. Utskottet tillstyrker därför förslagen med de justeringar som föranletts av kyrkorättsutskottets yttrande.

Uppsala den 29 september 2011

På Organisationsutskottets vägnar

Torgny Larsson, ordförande

Per Westberg, sekreterare

Beslutande: Torgny Larsson, ordförande, Marta Axner, Anton Härder, Anna Brandoné, Fredrik Upmark, Anders Björkman, Ingela Arheden, Ann-Britt Åsebol, Conny Tyrberg, Daniel Tisell, Per Lindberg, Sofia Särdaqvist, Irene Oskarsson, Susann Torgerson och Carin Åblad Lundström.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Aina Andersson, Micael Åsman, Sten-Arne Burman, Rolf U Persson, Birgit Kullingsjö, Camilla Widepalm Heurén, Per Ingvarsson, Marika Markovits, Peder Fohlin, Christer Kax Sundberg och Celina Falk.

Biskoparna Erik Aurelius och Eva Brunne har deltagit i utskottets överläggningar.

Bilaga 1

Ändringar i kyrkoordningen

O 2011:1
Bilaga 1

Kyrkomötet beslutar i fråga om kyrkoordningen (SvKB 1999:1) dels att 3 kap. 9, 53 och 54 §§, 4 kap. 13 §, 7 kap. 4 §, 33 kap. 4 § samt 38 kap. 11, 20, 21, 26, 27, 29, 30, 37, 41, 57, 75 och 82 §§ ska ha följande lydelse, dels att det ska införas två nya paragrafer, 38 kap. 16 a och 68 §§, samt närmast före 16 a § en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 kap. Beslutande organ i församlingar och samfälligheter

9 § När kyrkofullmäktige ska utses första gången, beslutar det direktvalda kyrkorådet om antalet ledamöter och ersättare i fullmäktige. Stiftsstyrelsen ska genast underrättas om beslutet. Har ett beslut inte *fattats* senast den 1 *februari* under valåret får stiftsstyrelsen besluta om antalet ledamöter och ersättare.

Om fullmäktige beslutar att antalet ledamöter eller ersättare ska ändras, ska beslutet för att gälla ha anmälts till stiftsstyrelsen senast den 1 mars.

9 § När kyrkofullmäktige ska utses första gången, beslutar det direktvalda kyrkorådet om antalet ledamöter och ersättare i fullmäktige. Stiftsstyrelsen ska genast underrättas om beslutet, *dock senast den 1 mars under valåret*. Har ett beslut inte *anmälts till stiftsstyrelsen* senast den 1 *mars* under valåret får stiftsstyrelsen besluta om antalet ledamöter och ersättare.

Om fullmäktige beslutar att antalet ledamöter eller ersättare ska ändras, ska beslutet för att gälla ha anmälts till stiftsstyrelsen senast den 1 mars *under valåret*.

53 § Samfällda kyrkofullmäktige fastställer antalet ledamöter i fullmäktige.

Antalet ledamöter i *fullmäktige* ska bestämmas till ett udda antal och till minst
– 15 i samfälligheter med högst 5 000 röstberättigade,
– 25 i samfälligheter med över 5 000 till och med 20 000 röstberättigade,
– 35 i samfälligheter med över 20 000 till och med 40 000 röstberättigade,
– 45 i samfälligheter med över 40 000 röstberättigade.

För ledamöter utses lika många ersättare.

53 § Samfällda kyrkofullmäktige fastställer antalet ledamöter *och ersättare* i fullmäktige.

Antalet ledamöter ska bestämmas till ett udda antal och till minst
– 15 i samfälligheter med högst 5 000 röstberättigade,
– 25 i samfälligheter med över 5 000 till och med 20 000 röstberättigade,
– 35 i samfälligheter med över 20 000 till och med 40 000 röstberättigade,
– 45 i samfälligheter med över 40 000 röstberättigade.

Antalet ersättare ska utgöra en viss andel, dock högst hälften, av det antal platser som varje nomineringsgrupp får i samfällda kyrkofullmäktige. Om det då

uppkommer ett decimaltal, avrundas detta till närmast högre hela tal. Det ska alltid utses minst två ersättare från varje nomineringsgrupp som har något mandat.

Med röstberättigad avses en person som uppfyller kraven för rösträtt enligt 33 kap. 2 § den 1 oktober året före valåret.

54 § När samfällda kyrkofullmäktige ska utses första gången, bör församlingarna komma överens om antalet ledamöter med ledning av 53 §. Stiftsstyrelsen ska genast underrättas om beslutet. *Om församlingarna inte kan enas, bestämmer stiftsstyrelsen antalet ledamöter och ersättare.*

54 § När samfällda kyrkofullmäktige ska utses första gången, bör församlingarna komma överens om antalet ledamöter med ledning av 53 §. Stiftsstyrelsen ska genast underrättas om beslutet, *dock senast den 1 mars under valåret. Har ett beslut inte anmälts till stiftsstyrelsen senast den 1 mars under valåret får stiftsstyrelsen besluta om antalet ledamöter och ersättare.*

4 kap. Kyrkorådet, kyrkonämnden och andra nämnder i församlingar och samfälligheter

13 § När ett direktvalt kyrkoråd ska utses första gången beslutar kyrkofullmäktige om antalet ledamöter och ersättare. Stiftsstyrelsen ska underrättas om beslutet senast den 1 mars under valåret.

13 § När ett direktvalt kyrkoråd ska utses första gången beslutar kyrkofullmäktige om antalet ledamöter och ersättare. Stiftsstyrelsen ska *genast* underrättas om beslutet, *dock* senast den 1 mars under valåret. *Har ett beslut inte anmälts till stiftsstyrelsen senast den 1 mars under valåret får stiftsstyrelsen besluta om antalet ledamöter och ersättare.*

Om ett direktvalt kyrkoråd beslutar att antalet ledamöter eller ersättare ska ändras, ska beslutet för att gälla vid det kommande valet ha anmälts till stiftsstyrelsen senast den 1 mars under valåret.

7 kap. Stiftsfullmäktige, stiftsstyrelsen och nämnderna

4 § Stiftsfullmäktige fastställer antalet ledamöter och ersättare i fullmäktige. Antalet ledamöter ska bestämmas till ett udda tal och till minst 41.

Antalet ersättare ska utgöra en viss andel, dock högst hälften, av det antal platser som varje nomineringsgrupp får i stiftsfullmäktige. Om det då uppkommer ett decimaltal, avrundas detta till närmast högre hela tal.

Antalet ersättare ska utgöra en viss andel, dock högst hälften, av det antal platser som varje nomineringsgrupp får i stiftsfullmäktige *eller i varje valkrets om stiftsfullmäktige enligt 38 kap. 16 a § har beslutat att*

Det ska alltid utses minst två ersättare från varje nomineringsgrupp som har något mandat.

valbarheten ska vara inskränkt till valkretsen. Om det då uppkommer ett decimaltal, avrundas detta till närmast högre hela tal. Det ska alltid utses minst två ersättare från varje nomineringsgrupp som har något mandat.

O 2011:1
Bilaga 1

33 kap. Kyrkans förtroendevalda

4 § Valbar till uppdrag som förtroendevald i Svenska kyrkan är den som tillhör Svenska kyrkan, är döpt och fyller 18 år senast på dagen för valet. Härtill ska den som väljs vara folkbokförd i

1. församlingen, om det gäller val till en församling,
2. en församling som ingår i samfälligheten, om det gäller val till en samfällighet, eller
3. en församling inom stiftet, om det gäller val till stiftet.

Den som tillhör en icke-territoriell församling är vid val till församling inte valbar till den församling där han eller hon är folkbokförd utan i stället till den icke-territoriella församlingen. Vid val till samfällighet är hon eller han endast valbar till en samfällighet där den icke-territoriella församlingen ingår.

Det finns ytterligare bestämmelser om valbarhet vid val till Kyrkomötet i 38 kap. 19 a §.

Det finns ytterligare bestämmelser om valbarhet vid val till *samfällda kyrkofullmäktige i 38 kap. 12 §, vid val till stiftsfullmäktige i 38 kap. 16 a § och vid val till Kyrkomötet i 38 kap. 19 a §.*

Om valbarhetshinder i vissa fall finns bestämmelser i 5–9 §§.

38 Kap. Direkta val

11 § I en pastoratssamfällighet ska varje församling utgöra en valkrets.

Om det i förväg kan bedömas att någon valkrets när mandaten fördelas enligt 9 § kommer att få mindre än fem mandat ska i stället en särskild valkretsindelning göras i samfälligheten.

När det gäller särskilda valkretsindelningar ska samfällda kyrkofullmäktige besluta hur samfälligheten ska delas in i valkretsar, sedan församlingarna har fått tillfälle att yttra sig. För att gälla ska beslutet vara fastställt av stiftsstyrelsen. *Om samfällda kyrkofullmäktige inte senast den 1 februari under valåret har fattat ett beslut som kan fastställas av stiftsstyrelsen, får styrelsen besluta hur samfälligheten ska delas in i valkretsar.*

När det gäller särskilda valkretsindelningar ska samfällda kyrkofullmäktige besluta hur samfälligheten ska delas in i valkretsar, sedan församlingarna har fått tillfälle att yttra sig. För att gälla ska beslutet vara fastställt av stiftsstyrelsen. *Stiftsstyrelsen ska genast underrättas om beslutet, dock senast den 1 mars under valåret. Har ett beslut inte anmälts till stiftsstyrelsen senast den 1 mars under valåret får stiftsstyrelsen besluta hur samfälligheten ska delas in i valkretsar.*

Vid särskild valkretsindelning ska varje valkrets utformas så att den vid mandatfördelning enligt 9 § kan få minst fem mandat. Den ska omfatta en eller flera församlingar och ha en sammanhängande gränslinje. Antalet mandat för hela samfälligheten ska fördelas så jämnt som möjligt.

Beslut om inskränkt valbarhet vid val till stiftsfullmäktige

16 a § Stiftsfullmäktige får besluta att valbarheten ska vara inskränkt till valkretsen. Sådant beslut ska, för att gälla vid det kommande valet, vara anmält till Kyrkostyrelsen senast den 1 mars under valåret.

20 § Varje församling bildar ett valdistrikt.

Stiftsstyrelsen får dock besluta om indelning av en församling i flera valdistrikt. Före ett sådant beslut ska stiftsstyrelsen samråda med valnämnden.

Stiftsstyrelsen får dock besluta om indelning av en församling i flera valdistrikt. *Ett sådant beslut gäller tills vidare men upphör att gälla vid ändring i församlingsindelningen eller om stiftsstyrelsen av annat skäl beslutar att upphäva eller ändra indelningen.* Före ett sådant beslut ska stiftsstyrelsen samråda med valnämnden.

Beslut om indelning i valdistrikt ska meddelas senast den 1 december året före det år då beslutet ska tillämpas för första gången. Har beslut fattats om en indelningsändring får dock ett beslut om indelning i valdistrikt meddelas senast den 1 februari under valåret.

21 § Kyrkostyrelsen beslutar om registrering av gruppbezeichnung för val till Kyrkomötet.

Stiftsstyrelsen beslutar om registrering av gruppbezeichnung för val till stiftsfullmäktige, till samfällda kyrkofullmäktige i samfällighet samt till kyrkofullmäktige eller direktvalt kyrkoråd i församling.

För att gälla vid ett ordinarie val ska ansökan om registrering ha inkommit senast den 15 maj valåret. Vid omval som har beslutats enligt 94 § ska ansökan ha inkommit senast den dag som Kyrkostyrelsen beslutar.

För att gälla vid ett ordinarie val ska ansökan om registrering ha inkommit senast den 15 april valåret. Vid omval som har beslutats enligt 94 § ska ansökan ha inkommit senast den dag som Kyrkostyrelsen beslutar.

Vid ansökan om registrering av gruppbezeichnung ska nomineringsgruppen också anmäla ett ombud.

26 § En gruppbezeichnung som har registrerats enligt 23 § gäller tills vidare.

Gruppbezeichnung upphör dock att gälla och ska tas bort ur registret om
1. nomineringsgruppen begär det,

Gruppbezeichnung upphör dock att gälla och ska tas bort ur registret om
1. nomineringsgruppen begär det,

2. nomineringsgruppen inte har anmält kandidater för två ordinarie val i följd till *Kyrkomötet, stiftsfullmäktige, samfällda kyrkofullmäktige, kyrkofullmäktige eller till ett direktvalt kyrkoråd*,
3. nomineringsgruppen inte har något ombud, eller
4. det inte längre finns någon samfällighet eller församling med namn som ingår i gruppbeteckningen.

2. nomineringsgruppen inte har anmält kandidater för två ordinarie val i följd till *något val*,
3. nomineringsgruppen inte har något ombud, eller
4. det inte längre finns någon samfällighet eller församling med namn som ingår i gruppbeteckningen.

27 § Innan Kyrkostyrelsen respektive stiftsstyrelsen avslår en ansökan om registrering av gruppbeteckning ska styrelsen ge den berörda gruppen möjlighet att inom viss tid inkomma med ett meddelande om ändring eller komplettering av sin ansökan. Ett sådant meddelande ska vara skriftligt och undertecknat av det ombud som nomineringsgruppen har anmält enligt 21 §.

Inför ett ordinarie val, ska meddelandet ha inkommit senast den 31 maj. Vid omval som har beslutats enligt 94 § ska meddelandet ha inkommit senast den dag som Kyrkostyrelsen beslutar.

Inför ett ordinarie val, ska meddelandet ha inkommit senast den 2 maj. Vid omval som har beslutats enligt 94 § ska meddelandet ha inkommit senast den dag som Kyrkostyrelsen beslutar.

29 § Anmälan av kandidater till samtliga val ska göras hos respektive stiftsstyrelse, vad gäller val till Kyrkomötet av kandidaterna i den valkrets som stiftet utgör.

Anmälda kandidater ska registreras hos Kyrkostyrelsen.

För att gälla vid ett ordinarie val ska anmälningarna ha inkommit senast den 15 maj valåret. Vid omval som har beslutats enligt 94 § ska anmälningarna ha inkommit senast den dag som Kyrkostyrelsen beslutar.

För att gälla vid ett ordinarie val ska anmälningarna ha inkommit senast den 15 april valåret. Vid omval som har beslutats enligt 94 § ska anmälningarna ha inkommit senast den dag som Kyrkostyrelsen beslutar.

30 § Om det totala antalet kandidater i en valkrets som anmälts den 15 maj är lägre än det antal mandat som valet ifråga avser ska stiftsstyrelsen omgående informera de nomineringsgrupper som till följd av registrering av beteckning har möjlighet att anmäla kandidater i valkretsen om detta förhållande.

Stiftsstyrelsen ska samtidigt för valet ifråga förlänga tiden för registrering av gruppbeteckning och anmälan av kandidater i en sådan valkrets till den 15 juni.

30 § Om det totala antalet kandidater i en valkrets som har anmälts den 15 april är lägre än det antal mandat som valet ifråga avser ska stiftsstyrelsen omgående informera de nomineringsgrupper som till följd av registrering av beteckning har möjlighet att anmäla kandidater i valkretsen om detta förhållande.

Stiftsstyrelsen ska samtidigt för valet ifråga förlänga tiden för registrering av gruppbeteckning och anmälan av kandidater i en sådan valkrets till den 15 maj.

- 37 § Kyrkostyrelsen ska upprätta en röstlängd för varje valdistrikt, upptagande dem som har rösträtt vid valen. Uppgifterna i det register som avses i 56 kap. 1 § 1 30 dagar före den ordinarie valdagen ska ligga till grund för uppgifterna i röstlängderna.
- 37 § Kyrkostyrelsen ska upprätta en röstlängd för varje valdistrikt, upptagande dem som har rösträtt vid valen. Uppgifterna i det register som avses i 56 kap. 1 § 1 45 dagar före den ordinarie valdagen ska ligga till grund för uppgifterna i röstlängderna.
- 41 § Den som anser sig berörd av felaktig uppgift i röstlängden ska senast tisdagen andra veckan före den ordinarie valdagen skriftligen hos Kyrkostyrelsen begära att uppgiften rättas. Detta gäller också den som anser sig vara felaktigt utelämnad ur röstlängden.
- Det som har hänt senare än 30 dagar före den ordinarie valdagen får inte ligga till grund för rättelse enligt denna paragraf.
- Det som har hänt senare än 45 dagar före den ordinarie valdagen får inte ligga till grund för rättelse enligt denna paragraf.
- Frågor om rättelse enligt första stycket prövas av Kyrkostyrelsen. Kyrkostyrelsen får också på eget initiativ besluta om sådan rättelse av röstlängd som innebär att den som på felaktiga grunder inte har tagits upp i en röstlängd tas upp där.
- 57 § Ett vittne vid brevröstning ska ha fyllt 18 år. *Väljarens make eller barn eller makens barn får inte vara vittne. Detsamma gäller väljarens sambo eller sambons barn.*
- 57 § Ett vittne vid brevröstning ska ha fyllt 18 år.
- 68 § *Om det sedan ersättare har utsetts enligt 67 § visar sig att det för en ledamot eller ledamöter i en nomineringsgrupp som har fått ett eller två mandat bara har utsetts en ersättare ska, i enlighet med 3 kap. 53 §, ytterligare en ersättare utses. I det fall nomineringsgruppen har fått mandat i två valkretsar ska ersättaren i första hand utses för den ledamot som har det största personliga röstetalet och i andra hand för ledamoten i den valkrets där nomineringsgruppens röstetal är högst.*
- 75 § Om en nomineringsgrupp i någon valkrets har fått fler mandat än som motsvarar antalet kandidater för nomineringsgruppen på grupp- och kandidatförteckningen gäller följande.
1. Vid val till Kyrkomötet ska det överskjutande mandatet vara obesatt.
1. Vid val till Kyrkomötet ska det överskjutande mandatet vara obesatt.

2. Vid val till stiftsfullmäktige ska överskjutande *mandat* med tillämpning av 86 § flyttas till en annan valkrets. Kan mandatet inte tillsättas på detta sätt ska det vara obesatt under valperioden.

2. Vid val till stiftsfullmäktige ska *det* överskjutande *mandatet* med tillämpning av 86 § flyttas till en annan valkrets. Kan mandatet inte tillsättas på detta sätt ska det vara obesatt under valperioden. *Om valbarheten är inskränkt till valkretsen ska dock det överskjutande mandatet vara obesatt.*

82 § Ersättarna inträder till tjänstgöring vid förhinder för ledamot tillhörande samma nomineringsgrupp i valkretsen i den ordning de har utsetts enligt 79 §.

Om nomineringsgruppens samtliga ersättare i valkretsen i stiftsfullmäktige är förhindrade att inställa sig till tjänstgöring ska den ersättare inträda som har utsetts för nomineringsgruppen i någon annan valkrets, efter den grund som nyss har sagts. Därvid har den ersättare företräde som har utsetts i den valkrets där nomineringsgruppens röstetal är högst.

Bestämmelserna i andra stycket gäller inte om stiftsfullmäktige har beslutat om inskränkt valbarhet enligt 16 a §.

Detta beslut träder i kraft den 1 januari 2013.

Kyrkomötet
Kyrkorättsutskottets yttrande 2011:5y

Vissa ändringar i kyrkoordningens bestämmelser om direkta val

---

Till Organisationsutskottet

Kyrkorättsutskottets yttrande över skrivelse 2011:3 i den del den berör valfrågor

I skrivelsen föreslås ändringar i 3, 4, 33 och 38 kap. kyrkoordningen. Bestämmelserna föreslås träda i kraft den 1 januari 2013.

Kyrkorättsutskottet har ur kyrkorättslig synpunkt inget att erinra mot förslagen. Dock vill utskottet göra följande påpekanden:

I 3 kap. 9 § saknas orden ”under valåret” sist i andra stycket.

I 3 kap. 53 § upprepas andra stycket två gånger. Vidare ska ordet ”ersättare” sist i tredje stycket vara kursiverat.

I 33 kap. 4 § första stycket ska ordet ”fuller” vara ”fyller”.

I 38 kap. 20 § ska stiftsstyrelsen stavas med litet s.

I 38 kap. 26 § saknas ett indrag i andra stycket.

I 38 kap. 75 § i kyrkoordningen har det markerats att ordet ”överskjutande” ska ändras, vilket det enligt förslaget inte ska.

Vidare vill kyrkorättsutskottet påpeka att det i kyrkostyrelsens skrivelse 2011:5 *Svenska kyrkan i utlandet – struktur och delaktighet* finns förslag till ytterligare ändringar i 38 kap. 29, 30 och 37 §§ än de som föreslås i skrivelse 2011:3.

Kyrkorättsutskottet tillstyrker, med ovan angivna påpekanden, de föreslagna ändringarna av kyrkoordningen.

Uppsala den 28 september 2011

På Kyrkorättsutskottets vägnar

Margareta Andersson, ordförande

Anna Sundelius, sekreterare

Beslutande: Margareta Andersson, ordförande, Jerry Adbo, Vanja Björsson, Jan Erik Forsberg, Mari Lönnerblad, Anki Erdmann, Lena Lindström, Mikael Härdig, Micael Dahlberg, Stig Göran Fransson, Anders Roos, Anders Linger, Karl-Gunnar Svensson, Vivianne Wetterling och Marie-Helena Dahlberg.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Christina Andersson, Maria Lagerman, Carola Björkman, Marja-Liisa Jernberg, Helena Klahr Fast, Anna Malmqvist, Håkan Sunnliden och Hans Weichbrodt.

Biskop Jan-Olof Johansson har deltagit i utskottets överläggningar.